

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: Gemini College, Ridderkerk

Opsteller(s): B. Verhoeven

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Gemini College, Ridderkerk
Opsteller(s)	B. Verhoeven
Datum	13-03-2020
Versienummer	02
Rapportkenmerk	ER20191125v02
Aantal pagina's	40
Opdrachtgever	Agel Adviseurs
Contactpersoon	J. Sips
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Verhoeven, B. 2019. Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Gemini College, Ridderkerk. Rapportkenmerk ER20191125v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doel.....	5
1.3	Leeswijzer.....	5
2	Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1	Wet natuurbescherming.....	7
2.2	Verordening ruimte.....	8
3	Omschrijving plangebied.....	11
3.1	Algemeen.....	11
3.2	Beschrijving.....	11
3.3	Voorgenomen ontwikkelingen.....	12
3.4	Planning.....	13
4	Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1	Wet natuurbescherming.....	15
4.2	Verordening ruimte.....	16
5	Beschermde houtopstanden.....	19
6	Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	21
6.1	Algemeen.....	21
6.2	Soorten Vogelrichtlijn.....	23
6.3	Soorten Habitatrichtlijn.....	26
6.4	Nationaal beschermde soorten.....	28
7	Conclusies en aanbevelingen.....	31
7.1	Beschermde gebieden.....	31
7.2	Beschermde houtopstanden.....	31
7.3	Beschermde soorten.....	32
7.4	Natuur inclusief bouwen.....	33
8	Geraadpleegde bronnen.....	35
8.1	Literatuur.....	35
8.2	Internet.....	35
	Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	37

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Agel Adviseurs heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd. Het plangebied voor deze quickscan is genaamd: Gemini College, Ridderkerk. De aanleiding hiervoor betreft het voornemen tot wijzigen van de bestemming van het sportpark voor de nieuwbouw van het Gemini College te Ridderkerk (zie verder hoofdstuk 3.3). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kunnen hierdoor worden overtreden. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

¹ www.rvo.nl

² Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermd soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod.

2.2 Verordening ruimte

In de verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als

de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied betreft een voetbalveld met kunstgras en een tribune van voetbalvereniging RVVH en is omsloten door groensingels aan de Sportlaan aan de noordwestzijde van Ridderkerk, gemeente Ridderkerk, provincie Zuid-Holland, zie Afbeelding 1.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsboven. Kaartbron: PDOK.

3.2 Beschrijving

- Binnen het plangebied is bebouwing aanwezig in de vorm van een tribune aan de zuidwestzijde van het hoofdveld. Deze tribune bestaat uit een metalen constructie met betonnen vloerdelen en heeft een dak bestaande uit polyester golfplaten. Grenzend aan de noordoostzijde, binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, staan het kantinegebouw, kleedkamers en enkele opstalletjes welke gebruikt worden als opslagplaats.
- Het plangebied wordt volledig omsloten door gevarieerde groensingels, aanwezige

soorten in de boomlaag betreffen o.a. beuk, haagbeuk, zomereik, Corsicaanse den, es, fijnspar, robinia, gewone esdoorn en conifeer. De struiklaag bestaat uit o.a. wilde kardinaalsmuts, laurierkers, hazelaar, hulst, meidoorn en cotoneaster. Ter plaatse van waar eerst bebouwing stond in de zuidoosthoek van het plangebied is nu grotendeels braakliggend met jonge wilgensopslag. Langs de randen van het hoofdveld is gazonvegetatie aanwezig, het hoofdveld zelf bestaat uit kunstgras. Verder zijn er enkele verhardingen aanwezig.

- Vochtige tot natte terreinen (natuurvriendelijke oevers etc.) zijn in het plangebied afwezig. Wel wordt het plangebied aan de zuidzijde begrenst door een voedselrijke watergang.
- Voor vleermuizen geschikte ondergrondse ruimten zijn voor zover zichtbaar afwezig in het plangebied.
- Voedselrijk open water is aanwezig grenzend het plangebied, dit betreft (een deel van) de Blikkenburger Vaart. Langs beide oevers is deze volledig begroeid met opgaande begroeiing. Poelen en voedselarme wateren zijn afwezig.
- Verlichting is aanwezig in het plangebied in de vorm van een aantal lichtmasten rondom het hoofdveld.
- Gesloten opgaande lijnvormige elementen zijn aanwezig in het plangebied de vorm van de eerder beschreven groensingels.

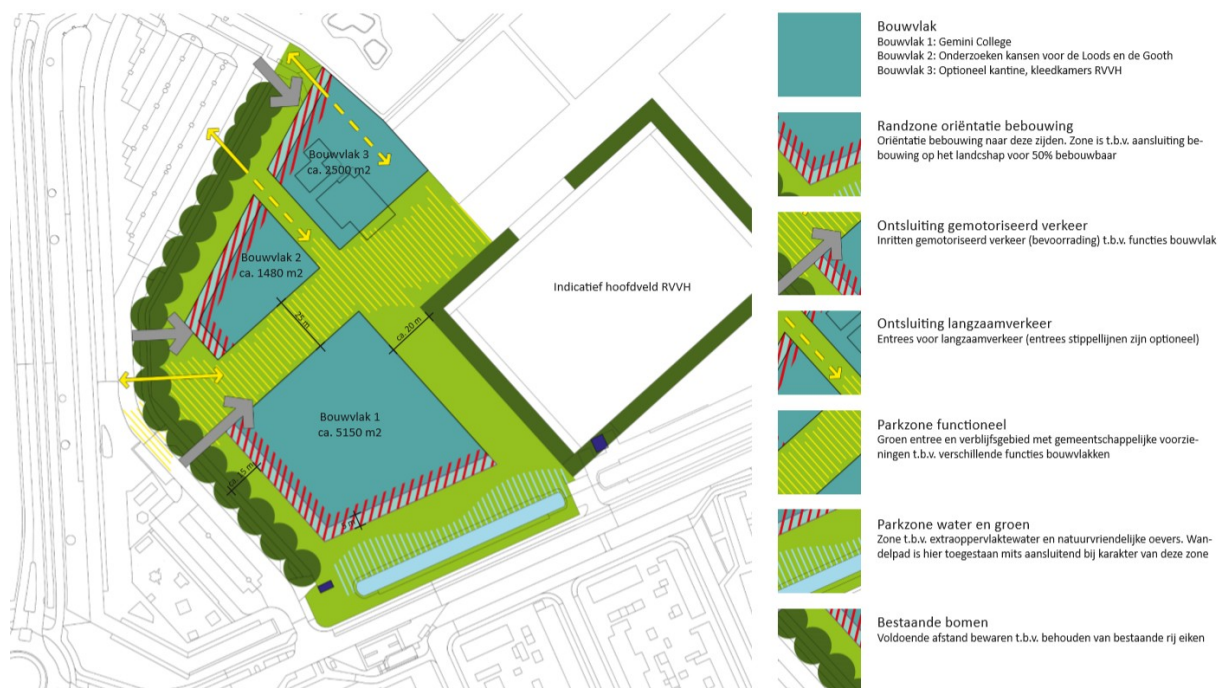
Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

3.3 *Voorgenomen ontwikkelingen*

Na vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan zal het plangebied worden heringericht. Er zullen onder meer de volgende werkzaamheden plaatsvinden:

- Het verwijderen/verplaatsen van het kunstgrasveld.
- Sloop van de bebouwing in het plangebied (tribune).
- Het kappen van een aantal bomen en verwijderen van struiken.
- De nieuwbouw van het Gemini College.
- Mogelijke nieuwbouw van een muziekschool
- Mogelijke herinrichting/nieuwbouw van de kantine/kleedkamers van RVVH.
- Aanleg van enkele toegangswegen.
- Aanleg van een waterberging.

Zie Afbeelding voor 2 voor een impressie van de nieuwe situatie.

Afbeelding 2: Impressie nieuwe situatie.

3.4 Planning

De planning van de werkzaamheden is vooralsnog als volgt:

- Mei/juni 2020 verplaatsen van het hoofdveld.
- 1ste kwartaal 2021 start bouw Gemini College en overige werkzaamheden.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

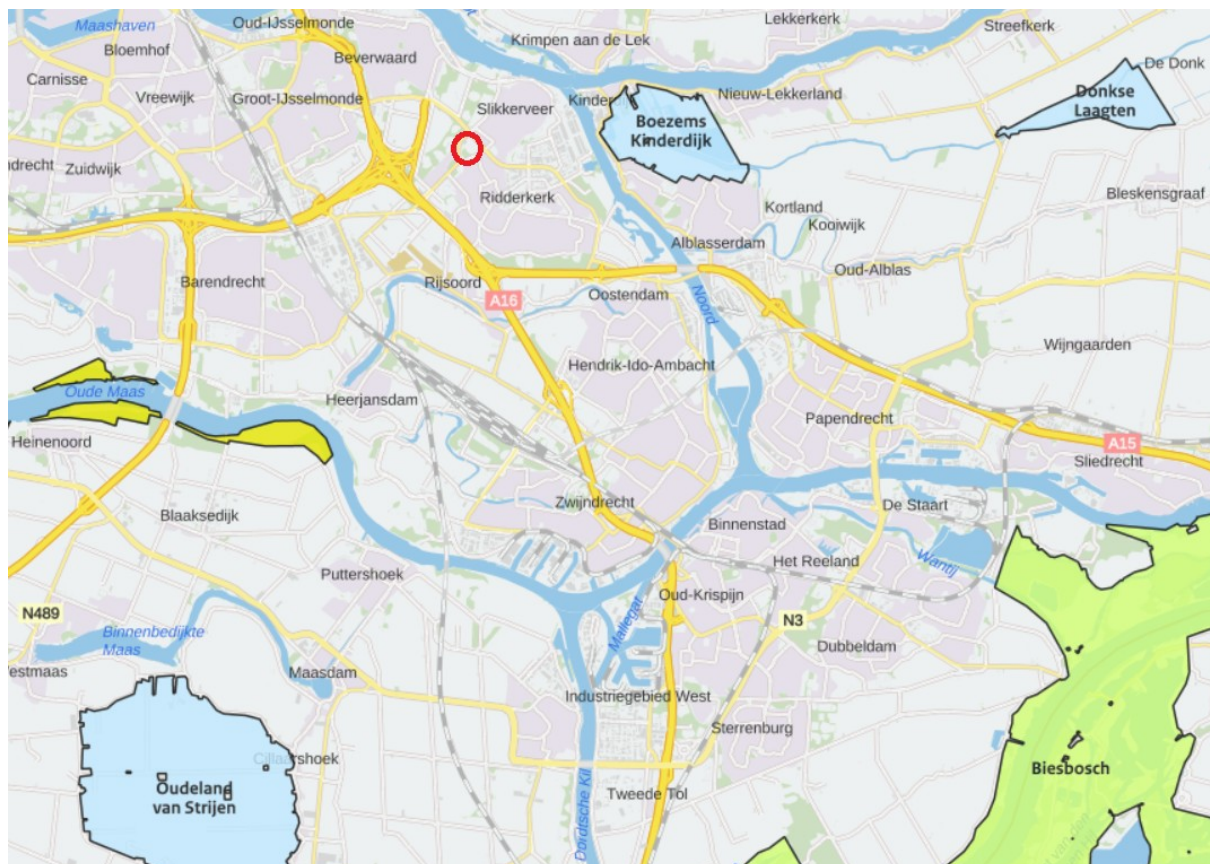
In de omgeving van het plangebied liggen meerdere Natura 2000-gebieden, dit betreffen:

- Boezems Kinderdijk op ca.2,5 km ten oosten van het plangebied;
- Oude maas op ca.5,8 km ten zuidwesten van het plangebied;
- Donkse Laagten op ca.9,8 km ten oosten van het plangebied;
- Oudeland van Strijen op ca.11,2 km ten zuidwesten van het plangebied;
- Biesbosch op ca.12,8 km ten zuidoosten van het plangebied³.

Zie ook Afbeelding 3.

Dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypen betreft de Biesbosch. Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Negatieve effecten van stikstofemissie op nabijgelegen Natura2000 gebieden kunnen niet worden uitgesloten als gevolg van de aard van de werkzaamheden (nieuwbouw). Natura2000-gebied de Biesbosch heeft voor stikstof gevoelige habitattypen. Aanvullend bronnenonderzoek naar stikstofemissies is noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming met betrekking tot gebiedsbescherming kan van toepassing zijn. Andere vormen van verstoring zijn op voorhand uitgesloten (verlichting, trilling).

3 <https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Afbeelding 3: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura-2000 (groen/blauw). Bron: <https://calculator.aerius.nl/calculator/>

4.2 Verordening ruimte

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op ca. 500 meter ten noorden van het plangebied. Dit betreft het Donckse bos⁴, zie Afbeelding 3. Dichtstbijzijnde ecologische verbingszone ligt op ruim 7,5 km ten zuidoosten van het plangebied. Dit betreft Polder Nieuwland aan de noordwestzijde van Papendrecht. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van bovengenoemd gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2.2 Overige gebieden

Provincie Zuid-Holland onderscheidt naast het NNN ook Belangrijke weidevogelgebieden⁵, zie Afbeelding 3. Het dichtstbijzijnde Belangrijke weidevogelgebied bevindt zich op ruim 4,9

⁴ <http://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>

⁵ <http://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>

km ten oosten van het plangebied. Dit betreft Polder Nieuw-Lekkerland. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van een negatieve impact op deze gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

Afbeelding 3: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland, ecologische verbindingzones en Belangrijk weidevogelgebied. Bron: <http://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>

5 Beschermde houtopstanden

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom en er zijn geen werkzaamheden gepland waarbij houtopstanden groter dan 10 are of 20 bomen in een rij verwijderd worden buiten de bebouwde kom. In dit geval wordt de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet overtreden. Wel dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor het kappen van bomen met een stamdiameter >20cm..

6 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

6.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 26-11-2019 door B. Verhoeven, ecologisch deskundige⁶ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker (Swarovski EL 10x42) onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

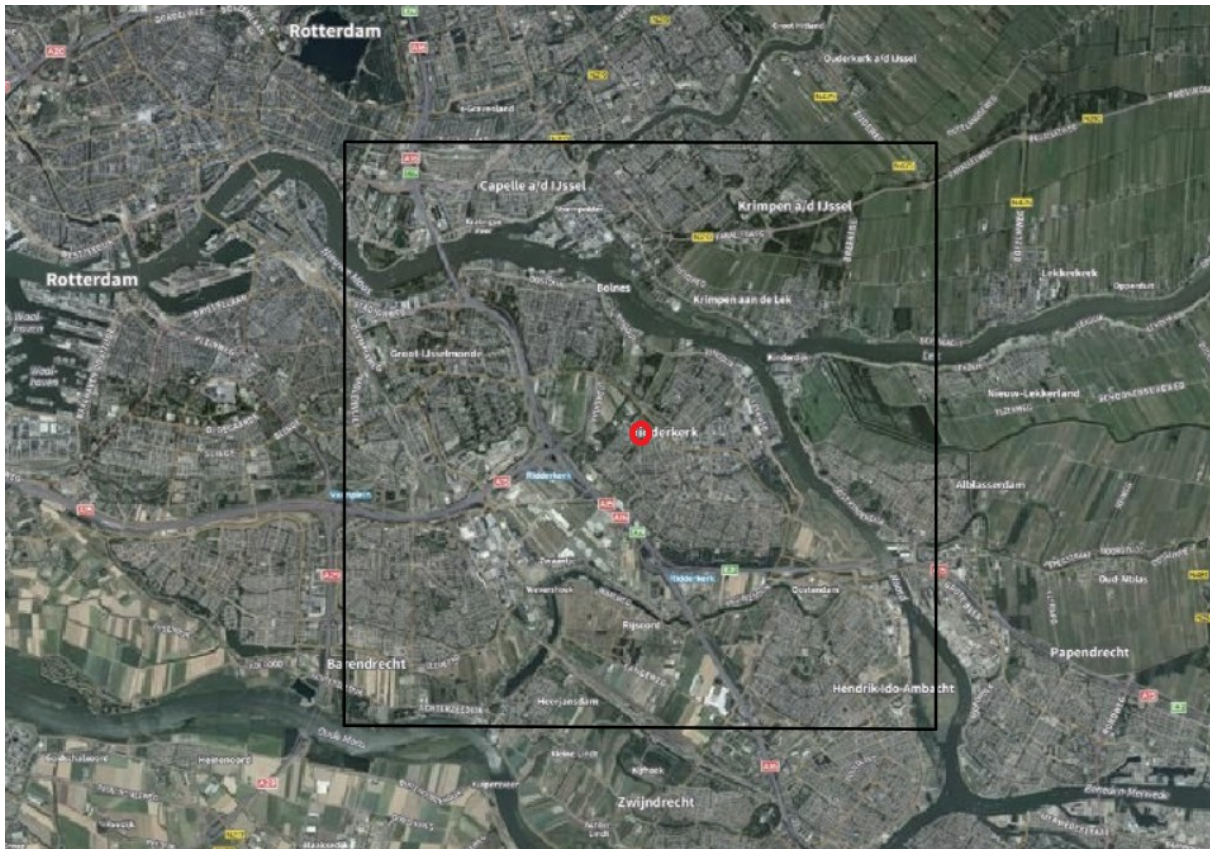
Daarnaast is de Natuurwaardenkaart Ridderkerk 2014 geraadpleegd⁷.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was het mogelijk een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

De resultaten in dit rapport hebben een geldigheid van 3 jaar.

6 Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

7 Elzerman, S.D., 2012. Natuurwaardenkaart 2014 voor Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Ridderkerk.

Afbeelding 3: Grid waarbinnen is gekeken naar waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF, het plangebied is rood omlijnd. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>.

6.2 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep
Boomvalk	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Buizerd	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Gierzwaluw	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Grote gele kwikstaart	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Havik	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Huismus	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Kerkuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Ooievaar	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Ransuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Slechtvalk	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Sperwer	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Wespendief	Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tabel 2: Waargenomen vogels met jaarrond beschermde nesten binnen een afstand van 5 km van het plangebied in de afgelopen vijf jaar. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>, geraadpleegd op 25-11-2019.

De Natuurwaardenkaart 2014 laat twee waarnemingen van boomvalk aan de oostgrens van het Sportpark zien.

6.2.2 Verkennend veldonderzoek

6.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is ongeschikt als voortplantingsplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen. De tribune is voor alle gebouwbewonende soorten per definitie ongeschikt. Voor huismus en gierzwaluw heeft de aangrenzende bebouwing een ongeschikte dakconstructie (plat dak) en ontbreken overige geschikte nissen. Voor gierzwaluw heeft deze bebouwing daarnaast een te besloten ligging. Voor uilen (kerkuil) ontbreken eveneens geschikte ruimtes/nissen, ook zijn er geen nestkasten aanwezig. Hoogbouw voor slechtvalk is afwezig. Grote gele kwikstaart broedt in Nederland vrijwel uitsluitend langs beken in bosrijk gebied, dit habitat is in het plangebied afwezig.

In de bomen in de groensingels werd tijdens het verkennende veldonderzoek één boomnest aangetroffen. Dit betreft een beginnend eksternest in een Corsicaanse den aan de noordzijde van het plangebied. Dit nest werd ook daadwerkelijk bezocht door eksters. Overige boomnesten en geschikte holten zijn afwezig. Voortplantingsplaatsen van

boombewonende soorten met jaarrond beschermde nesten zijn daardoor redelijkerwijs afwezig. Wel is het plangebied geschikt voor winterroestplaatsen van ransuil. Tijdens het veldbezoek werden geen ransuilen of sporen van aanwezigheid aangetroffen (braakballen, mestsporen), echter is een extra bezoek aan het eind van de winter (februari) noodzakelijk om roestplaatsen van ransuil uit te sluiten. Naast het ontbreken van geschikt nestmogelijkheden is ook het huidige gebruik (sportveld) voor veel boombewonende soorten, welke een rustige omgeving prefereren ongeschikt. Het plangebied is geschikt als functioneel leefgebied (foerageergebied) voor uilen en roofvogels, echter zijn in de omgeving ruim voldoende vergelijkbare en geschiktere alternatieven aanwezig.

6.2.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

De bomen in de groensingels zijn geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Aan de noordzijde van het plangebied is in een Corsicaanse den een bewoond eksternest aanwezig. In de omgeving werden enkele zwarte kraaiennesten aangetroffen. Ook zouden soorten als grote bonte specht, koolmees en pimpelmees in het plangebied tot broeden kunnen komen.

6.2.2.3 *Algemene broedvogels*

De bosschages en opgaande begroeiing in het plangebied zijn potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor tal van algemene vogels als houtduif, merel, zanglijster, zwartkop, tijtjaf en heggenmus.

6.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

6.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

In het plangebied zijn potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen (winterroestplaatsen) van ransuil aanwezig in de vorm van een dichte coniferen en dennen. In het kader van de planontwikkeling zullen bomen deels gerooid worden. Hierdoor kunnen negatieve effecten op mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil plaats vinden. Eén aanvullend veldonderzoek dient te worden uitgevoerd aan het einde van de winter (februari) om te bepalen of potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen (winterroestplaatsen) van ransuil in bomen aanwezig zijn.

Het plangebied is ongeschikt als voortplantingsplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen. De bebouwing in en grenzend aan het plangebied is ongeschikt. In de bomen in de groensingels werden geen geschikte holten of boomnesten aangetroffen. Het plangebied is geschikt als niet essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied) voor uilen en roofvogels, echter zijn in de omgeving ruim voldoende vergelijkbare alternatieven aanwezig. Aanvullend (veld)onderzoek naar deze

functies is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Vogels met niet jaarrond beschermde nesten zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan en die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het plangebied is geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. In het plangebied is een eksternest aanwezig en is er potentie voor zwarte kraai, koolmees, pimpelmees en grote bonte specht. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk.

6.2.3.3 *Algemene vogels*

De bosschages en opgaande begroeiing in en grenzend aan het plangebied zijn potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels als houtduif, merel, zanglijster en heggenmus. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk.

6.3 Soorten Habitatrichtlijn

6.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren
Laatvlieger	Zoogdieren
Rosse vleermuis	Zoogdieren
Watervleermuis	Zoogdieren
Bever	Zoogdieren
Noordse woelmuis	Zoogdieren
Muurhagedis	Reptielen
Heikikker	Amfibieën
Kamsalamander	Amfibieën
Rugstreeppad	Amfibieën
Groene glazenmaker	Insecten – libellen
Rivierrombout	Insecten – libellen
Sierlijke witsnuitlibel	Insecten – libellen
Plattse schijfhoren	Weekdieren
Zeggekorfslak	Weekdieren

Tabel 3: Waargenomen habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied in de afgelopen vijf jaar. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>, geraadpleegd op 25-11-2019.

De Natuurwaardenkaart 2014 laat twee vliegroutes van gewone dwergvleermuis en laatvlieger zien langs het sportpark.

6.3.2 Verkennend veldonderzoek

6.3.2.1 Vleermuizen

De tribune is voor gebouwbewonende soorten bouwkundig ongeschikt. Het kantinegebouw grenzend aan het plangebied is wel geschikt voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Met name ruimten/kieren achter gevelbetimmeringen zijn potentieel geschikt*. Geschikte bomen met hollen of spleten met welke kunnen fungeren als vaste rust- of verblijfplaats zijn afwezig in het plangebied. Er werden wel twee robinia's met enkele holten aangetroffen, deze holten zaten echter vrij laag ter hoogte van struiklaag, waardoor vrije noodzakelijke vrije aanvliegroutes ontbreken. Potentieel essentieel foerageergebied voor vleermuizen is in het plangebied afwezig. Met name de groensingels aan de randen van het plangebied zijn geschikt als niet essentieel foerageergebied, in de directe omgeving zijn ruim voldoende

vergelijkbare alternatieven voorhanden. Wel maken de groensingels in het plangebied mogelijk deel uit van essentiële vliegroutes van vleermuizen. Ten westen van het plangebied, langs de populierenlaan, is tijdens eerder aanvullend onderzoek⁸ een vliegroute aangetroffen langs de populieren aldaar. Hiervoor zijn passende maatregelen getroffen.

**Tijdens het reeds uitgevoerde aanvullende najaarsonderzoek (Bakker, 2019) werd een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen in de westelijke gevel van het kantinegebouw.*

6.3.2.2 Overige Habitatrichtlijnsoorten

Overige Habitatrichtlijnsoorten, te weten zoogdieren (bever en Noordse woelmuis), amfibieën (heikikker, rugstreeppad en kamsalamander), reptielen (muurhagedis), libellen (groene glazenmaker, rivierrombout en sierlijke witsnuitlibel) en weekdieren (platte schijfhoren en zeggekorfslak) worden niet verwacht op basis van het ontbreken van geschikt habitat. Voor bever ontbreken geschikte aaneengesloten grotere wateren. Voor Noordse woelmuis ontbreken extensief beheerde, structuurrijke vegetaties en is in de omgeving enkel bekend van de Boezems Kinderdijk. Voor kamsalamander** en rugstreeppad ontbreekt geschikt (voedselarm) voortplantingswater in de vorm van ondiepe poelen/plassen of kleinere watergangen. Voor heikikker ontbreken laagveensloten. Heikikker en rugstreeppad zijn daarnaast enkel bekend ten oosten van de Noord en worden daardoor op voorhand al niet verwacht in het plangebied. Voor de muurhagedis** ontbreken oude muren of stenen hopen. Sierlijke witsnuitlibel is een soort van voedselarme vennen/wateren, rivierrombout plant zich enkel voor in rivieren en groet beken en groene glazenmaker is afhankelijk van laagveensloten met een begroeiing van krabbenscheer. Deze habitats zijn in het plangebied afwezig. Platte schijfhoren is een soort van schone watergangen met een rijke submerse vegetatie, zeggekorfslak prefereert vegetatierijke oevers met grotere zeggensoorten als moeraszegge, ook deze habitats zijn in het plangebied afwezig. Overige soortgroepen als dagvlinders, vissen, kreeftachtigen en kevers worden naast het ontbreken van geschikt habitat ook op basis van landelijke verspreiding niet verwacht in het plangebied.

***Waarnemingen van kamsalamander en muurhagedis die in de NDFF naar voren komen hebben betrekking op verplaatste dieren, natuurlijke populaties van deze soorten ontbreken in de ruime omgeving van het plangebied.*

6.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied zelf is ongeschikt is geschikt voor voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, wel maken de groensingels in het plangebied mogelijk

8 Elzerman, 2018. Vleermuisonderzoek Populierenlaan te Ridderkerk. Rapportkenmerk 2018-N19.

deel uit van essentiële vliegroutes voor vleermuizen. Daarnaast is de aangrenzende bebouwing, deze bevindt zich mogelijk binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, wel geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. Aanwezigheid van vleermuizen aangrenzende bebouwing (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) alsmede essentiële vliegroutes zijn in het plangebied niet uit te sluiten. De voorgenomen ontwikkelingen kunnen invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen of vliegroutes. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 juli en 15 augustus tot en met 30 september middels 5 bezoeken (3 voorjaar, 2 najaar), om te bepalen of:

- Voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen en/of vliegroutes aanwezig zijn. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen⁹ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart.

Aanwezigheid van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van overige habitatrichtlijnsoorten zijn in het plangebied redelijkwijs uit te sluiten, geschikt habitat ontbreekt. Aanvullend (veld)onderzoek ten aanzien van deze overige soorten is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.4 *Nationaal beschermde soorten*

6.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

Soort	Soortgroep
Karthuizer anjer	Vaatplanten
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten
Schubvaren	Vaatplanten
Wilde ridderspoor	Vaatplanten
Steenmarter	Zoogdieren
Waterspitsmuis	Zoogdieren
Alpenwatersalamander	Amfibieën
Grote modderkruiper	Vissen
Grote vos	Insecten – dagvlinders
Iepenpage	Insecten – dagvlinders

Tabel 4: Waargenomen Nationaal beschermde soorten Andere soorten § 3.3 Wnb) welke niet zijn vrijgesteld in Zuid-Holland binnen een afstand van 5 km van het plangebied in de afgelopen vijf jaar. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>, geraadpleegd op 25-11-2019.

6.4.2 Verkennend veldonderzoek

6.4.2.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied is geen sprake van ecologisch beheerde terreinen, geen natuurvriendelijke slootkanten, geen hoogveen, heide, natuurlijke akkers of voedselarme onverstoorde bodem. Hierdoor zijn soorten als karthuizer anjer, kleine wolfsmelk en wilde ridderspoor redelijkerwijs uit te sluiten. Oude bebouwing of muren welke kunnen fungeren als groeiplaats voor beschermde muurplanten (schubvaren) zijn geheel afwezig in het plangebied.

6.4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen van niet vrijgestelde soorten. Voor steenmarter ontbreekt geschikte bebouwing. De onderzijde van de tribune is geheel open zonder geschikte afgesloten ruimtes. In de aangrenzende bebouwing ontbreken geschikte openingen. Diffuus gebruik, met name langs groensingels, door steenmarter als niet essentieel functioneel leefgebied is niet geheel uitgesloten. Waterspitsmuis heeft schone wateren met natuurlijke, vegetatierijke oevers nodig, dit habitat is in het plangebied afwezig. Het gehele plangebied is geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. konijn, egel en verschillende soorten (spits)muizen.

6.4.2.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Het gehele plangebied is ongeschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland geen provinciale vrijstelling geldt. Voor de Alpenwatersalamander is geen geschikt habitat (poelen, water met brede natuurlijke oeverzones) aanwezig in het

plangebied. Voor grote modderkruiper is de watergang redelijkerwijs ongeschikt, door het ontbreken van flauwe natuurlijke oevers en een rijke submerse- en oeverbegroeiing. Diffuus passerende algemene soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt zijn niet uit te sluiten.

6.4.2.4 Overige Nationaal beschermde soorten

Aanwezigheid van overige nationaal beschermde soorten als dagvlinders (iepenpage, grote vos) zijn op basis van het ontbreken van geschikt habitat en voorkomen in de omgeving van het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten, Waarnemingen van grote vos in Nederland hebben vrijwel uitsluitend betrekking op zwervende dieren. Iepenpage is monofaag op iepen, deze werden in het plangebied niet aangetroffen. Daarnaast is de soort in de omgeving enkel bekend van een recent (2019) gevonden populatie nabij knooppunt Vaanplein. Overige soort(groep)en worden naast het ontbreken van geschikt habitat ook op basis van landelijke verspreiding niet verwacht.

6.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is betreffende niet vrijgestelde soorten enkel geschikt als niet essentieel functioneel leefgebied voor steenmarter. Het plangebied is daarnaast geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, egel en (spits)muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de evenementen of daar direct aan voorafgaand.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 *Beschermde gebieden*

7.1.1 Wet natuurbescherming

Negatieve effecten van stikstofemissie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen niet worden uitgesloten als gevolg van de aard van de werkzaamheden (nieuwbouw). Natura2000-gebied de Biesbosch heeft voor stikstof gevoelige habitattypen. Aanvullend bronnenonderzoek naar stikstofemissies – middels de Aeries calculator – is noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming met betrekking tot gebiedsbescherming kan van toepassing zijn.

7.1.2 Verordening ruimte

Op basis de ligging van het plangebied (niet in het NNN gelegen) en de aard van de werkzaamheden valt op voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN), ecologische verbindingzones en Belangrijke weidevogelgebieden. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

7.2 *Beschermde houtopstanden*

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom en er zijn geen werkzaamheden gepland waarbij houtopstanden groter dan 10 are of 20 bomen in een rij verwijderd worden buiten de bebouwde kom. In dit geval wordt de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet overtreden. Wel dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor het kappen van bomen met een stamdiameter >20cm.

7.3 *Beschermde soorten*

7.3.1 Soorten Vogelrichtlijn

7.3.1.1 *Vogels met jaarrond beschermde nesten*

In het plangebied zijn potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen (winterroestplaatsen) van ransuil aanwezig in de vorm van een dichte coniferen en dennen. In het kader van de planontwikkeling zullen bomen deels gerooid worden. Hierdoor kunnen negatieve effecten op mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil plaats vinden. Eén aanvullend veldonderzoek dient te worden uitgevoerd aan het einde van de winter (februari) om te bepalen of potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen (winterroestplaatsen) van ransuil in bomen aanwezig zijn.

Het plangebied is ongeschikt als voortplantingsplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen. De bebouwing in en grenzend aan het plangebied is ongeschikt. In de bomen in de groensingels werden geen geschikte holten of boomnesten aangetroffen. Het plangebied is geschikt als niet essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied) voor uilen en roofvogels, echter zijn in de omgeving ruim voldoende vergelijkbare alternatieven aanwezig. Aanvullend (veld)onderzoek is naar deze functies niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

7.3.1.2 *Niet jaarrond beschermde nesten en algemene vogels*

Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten en algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecoloog noodzakelijk.

7.3.2 Soorten Habitatrichtlijn

7.3.2.1 *Vleermuizen*

Aanwezigheid van vleermuizen aangrenzende bebouwing (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) alsmede essentiële vliegroutes zijn in het plangebied niet uit te sluiten. De voorgenumen ontwikkelingen kunnen invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen of vliegroutes. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie

Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 juli en 15 augustus tot en met 30 september middels 5 bezoeken (3 voorjaar, 2 najaar), om te bepalen of:

- Voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen en/of vliegroutes aanwezig zijn. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen¹⁰ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met versturende werkzaamheden kan worden gestart.

7.3.3 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied voor Nationaal beschermde soorten waarvoor géén provinciale vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, egel en (spits)muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de evenementen of daar direct aan voorafgaand.

7.4 *Natuur inclusief bouwen*

Los van de onderzoeksresultaten, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van flora en fauna bij de toekomstige inrichting van het plangebied. Dit in het kader van de duurzame inrichtingsmaatregel: “inclusief inrichten voor flora en fauna”. Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren (<https://ecoresult.nl/dienst/natuurinclusief-bouwen>).

10 Vleermuisprotocol 2017

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Elzerman, S.D., 2018. Vleermuisonderzoek Populierenlaan te Ridderkerk. Rapportkenmerk 2018-N19.

Elzerman, S.D., 2012. Natuurwaardenkaart 2014 voor Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Ridderkerk.

Bakker, C.E., 2019 Memo (tussentijdse) resultaten vleermuisonderzoek Sportlaan, Ridderkerk. MER20191017v01

8.2 *Internet*

Beschermde soorten

NDFF Verspreidingsatlas – <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Beschermde gebieden

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Natuurnetwerk Nederland

<http://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/>

Natuurwetgeving

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2>
www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Overzicht hoofdveld met op de achtergrond het kantinegebouw. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Tribune hoofdveld. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Groensingel oostzijde met op de achtergrond het kantinegebouw. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Groensingel noordzijde. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Groensingel zuidzijde met op de voorgrond jonge wilgenopslag. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Groensingel westzijde met uiterst rechts de tribune. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

*Aangrenzende watergang aan de zuidzijde van het plangebied. Foto: B. Verhoeven
| Ecoresult B.V.*